

A bevándorlási válság kulcsüggy lesz a következő brit választáson

HARB JAD MARCELL

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Harb Jad Marcell

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet weboldalán](#).

A borítókép forrása: Shutterstock

Harb Jad Marcell, kutató, MKI

A BEVÁNDORLÁSI VÁLSÁG KULCSÜGY LESZ A KÖVETKEZŐ BRIT VÁLASZTÁSON

Vezetői összefoglaló: Az Egyesült Királyságban hosszú idő óta először ismét a bevándorlás lett a legfontosabb politikai ügy, és a kritikus helyzetnek egyre komolyabb politikai következményeit láthatjuk az országban. Szeptember 13-án Londonban tartották az Egyesült Királyság eddigi legnagyobb bevándorlás-ellenes tüntetését, amelyen 110–150 ezer fő vett részt. A demonstráción a békés tiltakozók mellett szélsőjobbboldali csoportok is megjelentek, a rendőrségi beavatkozás pedig erőszakhoz vezetett. Elon Musk online támogatta az eseményt, a kormányt a bevándorlás félrekezelésével és az ún. grooming bandák ügyeivel vádolva. A tüntetés is rávilágít arra, hogy a bevándorlás kapcsán politikai krízisről beszélhetünk az országban. A brit migrációs helyzet a brexit után vált különösen élessé: a nettó bevándorlás megtöbbszöröződött, főként az EU-n kívülről, amit sem a konzervatív, sem a jelenlegi munkáspárti kormány nem tudott megnyugtatóan kezelni. A bevándorlók integrációja és az ún. migránshotelek kérdése tovább szítja az elégedetlenséget. Bár mindkét hagyományos párt a számok csökkentését ígéri, a hitelesség hiánya miatt a bevándorlási krízisből leginkább Nigel Farage és Reform pártja profitálhat. A britek sorsa a következő választáson jó eséllyel a bevándorlásra adott válaszon dőlhet el.

TÜNTETÉS A BEVÁNDORLÁS ELLEN

Sokatmondó és a krízishelyzet indikátora, hogy az Egyesült Királyságban a felmérések szerint a brexit óta először ismét a [bevándorlás témája](#) lett a legfontosabb politikai ügy, megelőzve a korábban vezető gazdasági kérdéseket és az egészségügyi rendszer kérdését. Az emberek nagy többsége

a bevándorlás mértékét túl magasnak tartja, sokan egyértelműen negatívnak látják hatásait és a két hagyományos kormánypártot képtelennek gondolják a válság megoldására. A választói elégedetlenség és a politika képtelensége a helyzet hatékony kezelésére olyan helyzetekhez vezet, mint amit nemrég Londonban láthattunk.

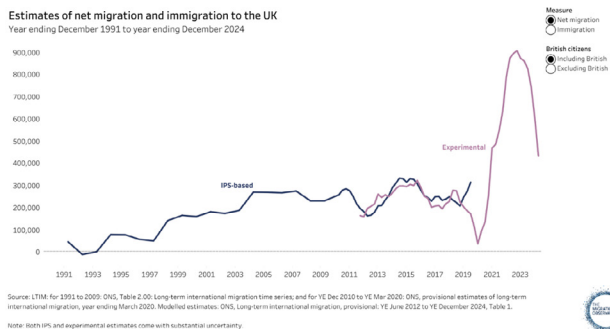
Szeptember 13-án, szombaton Londonban megtartották az Egyesült Királyság történetének valószínűleg legnagyobb jobboldali, bevándorlás-ellenes demonstrációját. A Unite the Kingdom (kb. Egyesítsd a Királyságot) nevű „szólásszabadság-párti” eseményen 110-150 ezer közötti tüntető vett részt. Az [esemény](#) nagyrészt békés volt, azonban, miután a demonstrálók egy részét a rendőrség megpróbálta megakadályozni, hogy a (jóval kisebb létszámú) ellentüntetőkkel összekeveredjenek, erőszakos jeleneteknek lehettünk szemtanúi, melynek során 26 rendőr megsérült. A demonstrációt az a hosszú szélsőjobboldali huligán múlttal rendelkező, mozgalmi nevén Tommy Robinsonként hivatkozott Stephen Yaxley-Lennon szervezte, akinek a személye garantálta, hogy – a nagyfokú bevándorlással elégedetlen békés tüntetők ezrei mellett – nyíltan rasszista, szélsőjobboldali szervezetek tagjai is megjelenjenek az eseményen, akik közül az erőszakos rendbontók is vélhetően kikerültek. Az eseményekre [reagálva](#) Starmer miniszterelnök és Shabana Mahmood belügyminiszter is hangsúlyozta, hogy az embereknek békésen tüntetni alapjoguk, de a rendőrség elleni erőszakot elítélték.

A tüntetőket online [köszöntötte](#) Elon Musk is, aki tovább próbálta tüzelni a megjelenteket, „az országot tönkre tevő bevándorlás”-sal szemben a „támadj vissza, vagy meghalsz” stratégiát ajánlotta. Az üzletember a parlament feloszlását és új választások kiírását követelte, a kormányt pedig azal vádolta meg, hogy elmulasztott „megvédeni ártatlan embereket, köztük gyerekeket, akiket tömegesen megerőszakoltak”, utalva arra, hogy a britekre ez a sors vár, amennyiben a bevándorlás mértékét a mostani szinten hagyják. Charlie Kirk meggyilkolására utalva Musk azt is kijelentette, hogy a „baloldal a gyilkosság pártja”, a brit társadalom viszont túlságosan fél attól, hogy a szólásszabadsághoz való jogát gyakorolja. Robinson a beszédre úgy reagált, hogy harcolni fognak, ráadásul Musk szólásszabadság melletti kiállásának köszönhetően most ők vannak előnyben, utalva az üzletember által birtokolt X platformra.

A BREXIT-PARADOXON: AZ UNIÓS KILÉPÉS UTÁN KILÓTT A BEVÁNDORLÁS

A mostani tüntetés egy újabb fejezete egy folyamatnak, amelyet a brexit óta megoldatlan nagyfokú bevándorlás elleni népi elégedetlenség szült, és amelyet különböző politikai erők igyekeztek meglovagolni. Fonák módon ugyanis pont a – nem elhanyagolható részben a bevándorlók ellen felkorebácsolt indulatoknak köszönhetően megszavazott – brexitet követően [lőtt ki](#) igazán az Egyesült Királyságba bevándorlók száma – csak most már a többség nem az EU-ból, hanem azon kívülről érkezett, nagyrészt legálisan. A brexitet megelőző nettó migrációs számok nagyjából megháromszorozódása a munkaügyi és tanulói vízumok nagyszámú kiadásának volt eredménye, köszönhetően Boris Johnson tory miniszterelnök [vízumreformjának](#), amely a brit uniós kilépés idején lépett életbe (és amelynek deklarált célja a bevándorlás leszorítása volt). A probléma az volt, hogy ilyen mennyiségű embert a brit gazdaság és társadalom már nem bír hatékonyan befogadni és integrálni.

Valóban, csak a 2022-es és 2023-as csúcsevekben az Egyesült Királyságba történő [nettó bevándorlás](#) majdnem évi 900 ezer főt tett ki – a számot még csökkentette is, hogy a brexit miatt majdnem százezer, már ott élő uniós polgár hagyta el mindkét évben az országot. Ez 2024-re 431 ezerre csökkent, köszönhetően még a konzervatív Sunak-kormány által bevezetett szigorításoknak, ám ez még mindig sokkal több, mint a brexitet megelőzően bármikor.

1. ábra: nettó bevándorlás az Egyesült Királyságba 1991-2024 között. Jól látható a 2021 utáni kiugrás. Forrás: [The Migration Observatory](#)

Ilyen számok mellett nyilvánvalóvá válik a brit állam integrációs kapacitásainak elégtelen volta. A 2024. nyári bevándorlásellenes tüntetéseket (lásd lejjebb) követően összeállított, „A zavargások után” című [jelentés](#), amelyet három, a bevándorlással egyáltalán nem ellenséges agytröszt és civil szervezet készített, megállapítása is ez volt. A jelentés szerint „[a]z Egyesült Királyság egyes részein a bevándorlás miatt gyors demográfiai változások mentek végbe, de a kormány alig nyújtott támogatást vagy útmutatást a közszolgáltatásokra nehezedő nyomás kezelésére vagy az integráció elősegítésére.” A brit kormányoknak a 21. században nem volt egységes, átfogó stratégiájuk a bevándorlás keltette társadalmi kohéziós problémák kezelésére, és a meglévő programokat sem hajtották teljesen végre, a jelentés pedig pontosan egy ilyen kohéziós stratégiát hiányol – persze ennek előfeltétele lenne a bevándorlási számok brit intézmények általi kezelhető méretre történő csökkentése, ahogy azt a jelenlegi kormány is [elismeri](#). A kormányzati szakpolitikai dokumentum belügyminiszter által írt előszava szerint, amennyiben a bevándorlás nem kerül kormányzati kontroll alá, az alááshatja a kormány iránti közbizalmat, a gazdaságot, a közszolgáltatások színvonalát, a lakáspiacot és a közösségek kohézióját.

Valóban, mivel a számok a brexiter konzervatívok kormányzása alatt futottak fel, a 2024-ben hatalomra kerülő Munkáspárt igyekezett a bevándorlással szembeni fellépést mint témát elvenni a toryktól, rend- és szigorításpártiként [lépve fel](#), noha [kérdés](#), a választók szemében mennyire sikeresen. Bár a bevándorlás mértéke kezdetben némileg csökkent, ez még a konzervatív kormányok vízumszigorításainak [következménye](#) volt, a hosszú távú trend egyelőre még nem egyértelmű. A Starmer-kormány, konzervatív elődjéhez hasonlóan az illegális migráció visszaszorítására helyezte a hangsúlyt, viszont más módszert alkalmazna: míg a toryk a menedékkérőket Ruanába reptették volna kérelmük elbírálásáig, ezzel rettentve el az érkezőket, a Munkáspárt ezt a még jobbra csak papíron létező tervet rögtön elvetette, és inkább az embercsempész-hálózatok felszámolására, valamint kibocsátó államokkal kötött visszafogadási egyezményekkel és titkosszolgálati együttműködéssel venné elejét annak, hogy a menedékkérők elérjék a brit partokat. A legjelentősebb ilyen konkrét fejlemény a Franciaországgal a nyáron

megkötött, úgynevezett „egy be, egy ki” [szerződés](#), amely lehetővé tenné az illegális úton (jellemzően motorcsónakokkal) az Egyesült Királyságba érkezettek Franciaországba történő visszaküldését – cserébe a britek Franciaországban tartózkodó, legális úton menedékkérelmet szerzett személyeket fogadnának be ugyanakkora számban. Ugyanakkor a szerződés szerint az illegálisan érkezőknek csupán a [töredékét](#) lehetne ezen az úton visszaküldeni (heti ötvenet, miközben a program indulásakor mintegy 800-an érkeztek azonos idő alatt), noha a későbbiekben a számot még emelhetik. A program indulása mindenesetre nem nevezhető [sikernek](#): az első héten mindössze három bevándorlót sikerült kitoloncolni.

Összességében, bár a nettó bevándorlás az Egyesült Királyságba immáron [zuhanórepülésben](#) van a 2022-2023-as csúcs óta, még mindig igen magas. Illetve, a mostani csökkenés nem változtat a tényen, hogy milliók érkeztek az országba az elmúlt években, akiknek a társadalmi-gazdasági integrációja nem megoldott az ezer gonddal küzdő országban, és a helyzet populáris percepciója is ennek megfelelő. Az [látható](#), hogy az utóbbi években a migráció ismét fontos témává vált, és a britek többsége a jelenlegi bevándorlási számok csökkentését szeretné látni. A YouGov közvéleménykutató idén nyári [felmérése](#) szerint a britek 45%-a nem szeretne egyetlen új bevándorlót sem befogadni és szívesen látná a nemrég érkezettek nagymértékű kiutasítását az országból. A szám ugyanakkor csalóka: ugyanebből a felmérésből kiderül, hogy a britek valójában azokkal szemben táplálnak nagyfokú ellenérzéseket, akik illegálisan érkeztek, illetve akik a jóléti rendszer kihasználása végett jönnek be az országba. A legálisan érkezett munkavállalókkal szembeni negatív attitűd jóval alacsonyabb a társadalomban.

BEVÁNDORLÁSELLENES HANGULAT

Az elmúlt bő egy évben már több, a mostanihoz hasonló bevándorlás-ellenes tüntetés is volt az Egyesült Királyságban, ráadásul nem a mostani az első alkalom, amihez Tommy Robinson neve kötődik, és amellyel Elon Musk is foglalkozott. Tavaly július 29-én, az északnyugat-angliai Southportban szörnyű [késeléses támadás](#) történt, melynek során három gyermeket a támadó megölt, másokat megsebesített. A támadó személyéről a közösségi mé-

diában gyorsan olyan álhírek terjedtek el, miszerint illegálisan érkezett szíriai bevándorlóról van szó (valójában ruandai keresztény származású, már Walesben született 17 éves fiatal volt az elkövető). Az álhírek nyomán radikalizált emberek országszerte tömegdemonstrációkat tartottak, amelyek (főleg muszlim) bevándorlásellenes zavargásokba csaptak át, a rendőrség pedig hamarosan elkezdte letartóztatni a beazonosított rendbontókat. Ez jól mutatja, hogy a tüntetések kipattanásánál nem a valós események számítottak – az álhírek cáfolata könnyedén elérhető volt mindenki számára, bár a médiában és a hatóságokban való bizalom mértéke a tüntetőknél vélhetően nem volt magas. Ami a fontosabb volt, az a sokakban felgyűlt feszültség és elégedetlenség a(z illegális) bevándorlással kapcsolatban, amit egy szikra is könnyen berobbanthattott. Ezeket a zavargásokat Robinson is [szította](#) közösségimédia-posztjaival. Musk, akinek a vezetése alatt Robinson felüggesztett Twitter/X-fiókját újraaktiválták, egyik ilyen posztját [osztotta meg](#), két felkiáltójellel kommentálva azt. Jellemző Robinsonra, hogy személyétől Nigel Farage [többször is](#) elhatárolódott. Az eredetileg EU-ellenes, jobboldali populistá Reform UK párt vezetője szintén a bevándorlásellenességre helyezte a hangsúlyt, de mivel a brit publikum döntő része számára Robinson [nem szalonképes](#), Farage nem engedheti meg, hogy kettejüket összemossák (lásd lejjebb).

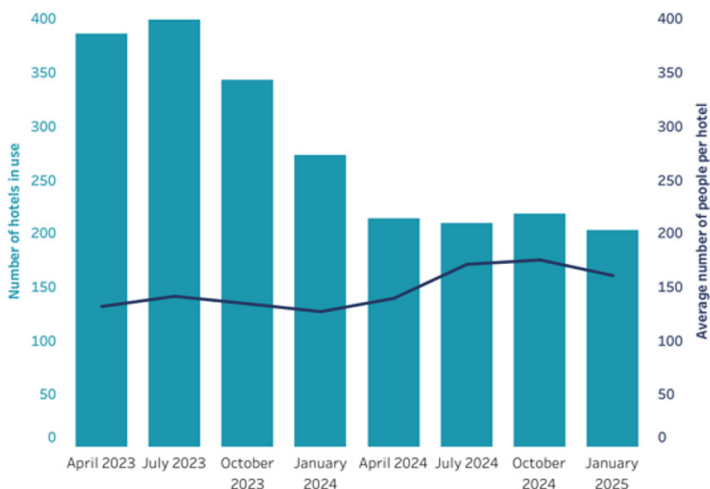
Musk kormányellenes kirohanásai nem újak: szintén a bevándorlással kapcsolatban támadta már korábban is Keir Starmer miniszterelnököt, illetve a kormány tagjait, azzal vádolva őket, hogy elnézik gyermekek és fiatalok általuk történő szexuális kizsákmányolását; ezeket a toposzokat a mostani beszédében is megismételte. Ennek alapja az úgynevezett grooming bandák kormány általi kezelése. A grooming bandákra a közvélemény először 2010 körül figyelt fel. A bandák a fiatalok fizikai-szexuális kizsákmányolására jönnek létre, és bár [nem egyértelmű](#), hogy bizonyos etnikumokra jobban jellemző-e ez a fajta bűnelkövetés, a három leghírhedtebb felgöngyöltött banda, a rochdale-i, rotherhami és telfordi esetében az elkövetők pakisztáni, illetve „dél-ázsiai” származásúak voltak. A 2010-2014 közötti angliai és walesi eseteket vizsgáló, Alexis Jay professzor vezette független vizsgálóbizottság 2022-ben megjelent jelentése után sem történt jelentős

kormányzati előrelépés az ügyben, a 2024 közepéig kormányzó konzervatívok alatt sem. Musk mostani támadásainak alapja az, hogy az első bandák felgöngyölítésének idején (2008-2013 között) Keir Starmer volt Anglia és Wales főügyésze (Director of Public Prosecutions), az ő vezetése alatt pedig [Musk szerint](#) a koronaügyészség hagyta a bandák ténykedését. Starmer hivatali idején kezdetben a koronaügyészség úgy tűnik valóban vonatkozott (például Rochdale-ben) eljárást indítani a bandák ellen, de később ezen radikálisan [változtattak](#): az ügyészség már egy 2013-as jelentés szerint beismerte korábbi hibáit, és a Jay-jelentés szerint is a kezdetek után sokkal segítőkészebbé váltak az ügyészek. Starmer ideje alatt a 2022-es [Jay-jelentés](#) szerint a grooming bandákkal szemben „jelentős vádemelések” történtek, és hivatali ideje alatt 35 embert el is ítélték, köztük rochdale-i, rotherhami és oldhami bandatagokat is. 2013 tavaszán Starmer főügyész volt az, aki [bejelentette](#) a szexuális visszaélések vizsgálatának radikális reformját, megkönnyítve az ilyen irányú nyomozásokat.

A tüntetések idén nyáron az ún. [migránshotelek](#) ügyében folytatódtak. Abból, hogy a brit kormányok hosszú évek óta – egyéb megfelelő szállás híján – fontmilliárdokat költenek menedékkérők hotelekben való elszállásolására azután lett téma, hogy egy ilyen hotelben lakó etióp menedékkérőt bíróság elé állítottak, miután egy kiskorú lányt megpróbált szexuálisan elcsábítani. A London melletti Eppingben található Bell hotelnél ezután tüntetések kezdődtek, részben a helyi bűnözés elharapódzása miatt aggodó lakosok, részben a témára ugró [szélsőségesek](#) által. Az ügybe [Farage](#) és a [Konzervatív Párt](#) is beleállt, támogatva a migránshotelek jogi úton történő ellehetetlenítését. Noha a 2023-as csúcshoz képest csökkent a hotelekben elszállásolt menedékkérők száma, még így is több, mint 200 „migránshotelt” tartanak fenn. A Belügyminisztérium – [különösen](#) az új miniszter, Shabana Mahmood alatt – ki szeretné vezetni a rendszert még a következő választás [előtt](#), ugyanakkor maga az alaphelyzet sokak szemében a brit állam perverz működésének, illetve a bevándorlók átlagpolgárok fölé helyezésének szimbólumává vált.

Number of asylum hotels in use and average number of asylum seekers per hotel, by quarter

Data corresponds to the first day of each quarter

2. ábra: az ún. migránshotelek számának változása (oszlopok) és az egyes hotelekben elhelyezett menedékkérők átlagos száma (vonal) Forrás: [The Migration Observatory](#)

VÁLSÁG, MELYBŐL A REFORM PROFITÁLHAT

A fentiekből tagadhatatlanul látszik tehát, hogy bevándorlási krízisről beszélhetünk az Egyesült Királyságban. Mindez azzal együtt igaz, hogy mind a Konzervatív Párt, mind a Munkáspárt elismerte a problémát, mi több, harcot hirdetett a számok leszorításáért. Ugyanakkor pont az ezen a téren való sikertelenségük volt az, amely hozzájárult a válság további mélyüléséhez. A brit közönség jelentős része immár olyan égetőnek tartja a problémát, hogy azonnali és radikális megoldást vár el a politikusoktól.

Ebből a bevándorlásellenes hangulatból végső soron Nigel Farage és Reform pártja – mely minden felmérést már most is [tetemes előnnyel vezet](#) – húzhat hasznot, még úgy is, hogy magukon a tüntetéseken tudatosan nem vesz részt. Farage kettővel ezelőtti pártjából, a UKIP-ből (United Kingdom Independence Party – Egyesült Királyság Függetlenségi Pártja) is végül a párt Tommy Robinsonhoz való közeledése, valamint annak iszlámmal kapcsolatos „fixációja” miatt [lépett ki](#), szóval a populista politikus szélsőjobbtól való elhatárolódása nem újkeletű. Farage a brit radikális jobboldalon

mindemellett kultikus figurának számít a brexit érdekében folytatott évtizedes – végül sikerre vitt – harca okán, és megbecsülhetetlen, hogy pusztán személyes jelenléte mennyit hoz a Reformnak – a legutóbbi időkig pedig egyenesen [elmozdíthatatlan](#) lett volna a párt éléről, hiszen annak – formailag korlátolt felelősségű társaság lévén – többségi tulajdonosa ő maga volt. És noha [tapasztalhatóak voltak](#) a Reform köreiben is Tommy Robinson-párti megnyilvánulások, a párt szavazóinak többsége a kérdésben egyértelműen Farage-ot [támogatja](#), a felmérésben mindössze 21% nem értett egyet Robinson párttól való távoltartásával. Farage tehát a maga szempontjából jól teszi, hogy nem közösködik Robinsonékkal, ugyanakkor politikailag mégis ő és pártja profitál az ilyen tüntetésekből, ugyanis neki van a legnagyobb politikai hitelessége a bevándorlás korlátozásának ügye terén – Robinsonék körének ugyanis nincs értelmezhető méretű pártjuk.

Jó ütemérzékkel ugorva az ügyre, a Reform szeptemberben a menekültügyi rendszer [jelentős reformját jelentette](#) be arra az esetre, ha hatalomra kerülne. A letelepedési státusszal (ún. Indefinite Leave to Remain) rendelkezők engedélyét visszavonná, nekik új vízumot kellene igényelni, szigorúbb feltételek mellett, amely már nem lenne permanens. A más állampolgársággal rendelkezők nem férhetnének hozzá a brit jóléti rendszerhez sem, ezzel a Reform állítása szerint 234 milliárd fontot spórolnának meg. Zia Yusuf, aki a párt szakpolitikáinak kidolgozásáért felel, elmondta, hogy százezrek, akik a brit jóléti rendszerből élnek, veszítenék el letelepedett státuszukat ezáltal. Az illetéktelenné válókat egy új „tömegdeportációs program”-mal kényszerítenék az ország elhagyására. A tervezett intézkedések elsősorban a brexitet követő „Boris-hullám” mintegy 3,8 millió legalisan érkezett bevándorlója ellen irányul, akik a Boris Johnson konzervatív kormánya által megkönnyített bevándorlási szabályok révén jöttek be az országba, és a jelenlegi szabályozás alapján hamarosan állampolgársághoz is juthatnak. Noha a tervek konkrét kivitelezhetősége [kérdéses](#) marad – és mivel a következő választás 3-4 évre van, ezt a közeljövőben biztosan nem is fogjuk meglátni –, arra biztosan alkalmas lesz, hogy válsághangulatban a bevándorlással elégedetlen tömegeket a Reform még jobban magához csatornázza be.

KONKLÚZIÓ

A fentiekből következik, hogy a britek sorsa a következő választáson nagy súllyal a bevándorlásra adott válaszukon dőlhet el. A hagyományosan a konzervatívokra és a Munkáspártra szavazók jelentős része is mélyen elégedetlenné vált a bevándorlás, de legalábbis az illegális migráció kormányzati kezelésével, bármilyen színű párt is van hatalmon, és a kézzelfogható eredmények hiányát nem tudták a kemény szavak kárpótolni a számukra. Noha a Reformhoz való átpártolás okai ennél sokrétűbbek és egy általános választói kiábrándulást, anti-establishment érzületet jeleznek, Nigel Farage-t több évtizedes bevándorlásellenes retorikája hitelessé teszi sokak szemében, hogy a bevándorlási kérdést megnyugtatóan meg tudja oldani. Mivel a következő választás minden bizonnyal még évekre van, ezért vakmerőség lenne ennél többet jósolni; a Munkáspárt addig is alighanem tovább igyekszik szigorítani a bevándorlási rendszeren és akadályozni az illegális bevándorlást. Hogy ez mennyire lesz sikeres és hogy csapódik le a választók szintjén, az kérdéses. Mivel az elmúlt években beérkezett milliók nem tűnnek el, az ő integrációjuk hiányosságai valószínűleg a választásig vezető években is folyamatos társadalmi súrlódásokhoz fognak vezetni.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**